

Les 24 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord צָבַע tsáva of tzáva [pa'al] Verven, kleuren (to paint).

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd *	Persoon
Ik (m)	צוֹבַע tzove'a	צָבַעְתִּי tzávatí	אֶצְבַּע ètzba	אֲנִי
Ik (v)	צוֹבַעַת tzova'at	צָבַעְתִּי tzávatí	אֶצְבַּע ètzba	אֲנִי
Jij (m)	צוֹבַע tzove'a	צָבַעְתָּ tzávata	תִּצְבַּע titzba	אַתָּה
Jij (v)	צוֹבַעַת tzova'at	צָבַעְתְּ tzávat	תִּצְבַּעִי titz'ebi	אַתְּ
Hij	צוֹבַע tzove'a	צָבַע tzáva	יִצְבַּע yitzba	הוּא
Zij	צוֹבַעַת tzova'at	צָבַעָה tzav'áh	תִּצְבַּע titzba	הִיא
Wij (m)	צוֹבְעִים tzov'im	צָבַעְנוּ tzávanoe	נִצְבַּע nitzba	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	צוֹבְעוֹת tzov'ot	צָבַעְנוּ tzávanoe	נִצְבַּע nitzba	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	צוֹבְעִים tzov'im	צָבַעְתֶּם tz'evatem	תִּצְבַּעוּ titzb'oe	אַתֶּם
Jullie (v)	צוֹבְעוֹת tzov'ot	צָבַעְתֶּן tz'evaten	תִּצְבַּעוּ titzb'oe	אַתֶּן
Zij (m)	צוֹבְעִים tzov'im	צָבְעוּ tzáv'oe	יִצְבַּעוּ yitzb'oe	הֵם
Zij (v)	צוֹבְעוֹת tzov'ot	צָבְעוּ tzáv'oe	יִצְבַּעוּ yitzb'oe	הֵן

Gebiedende wijs: m: צָבַע tz'eva, v: צָבַעִי tziv'i, meervoud: צָבְעוּ tziv'oe, infinitief: לְצַבּוֹעַ litzbo

* Vanwaar die verharding van de ב tot een ם? Dat heeft niets met de vervoeging van het werkwoord te maken, maar met de situatie dat hij aan het begin van een lettergreep staat. Zie [les 05](#), Dagesj.

Opdracht 2: Geef de vertaling en de uitspraak

Hij verft een huis goudkleurig	הוּא צוֹבַע בַּיִת זָהוּב	hoe tzove'a bayit záhov
De schilder is kleurenblind	הַצַּיִר (הַצָּבַע) הוּא עִוְיָר צָבְעִי	hatzayár (hatzabá) hoe iwer tz'evá'im
Ik verfde een huis groen	צָבַעְתִּי בַּיִת יָרוֹק	tzávati bayit yároq
Het stoplicht is rood, oranje en groen	הַרְמָזוֹר אָדוּם, כָּתוּם וְיָרוֹק	haramzor ádom, kátom w'eyároq
Wortelen zijn oranje	גֶּזֶר (גְּזָרִים) כָּתוּם (כְּתוּמִים)	gèzèr (g'ezárim) katom (k'etoemim)
Twee gele appels	שְׁנֵי תַפּוּחִים צְהוּבִים	sj'ene tapoechim tz'hoebim
De bruine man in het Witte Huis	הָאִישׁ הַחֹם בְּבַיִת הַלָּבָן	ha'isj hachoeem b'evet halávan
אֲנִי שׂוֹתֶה/שׂוֹתֶה תֵּה יָרוֹק		ani s'otèh/s'otáh teh yároq Ik (m, v) drink groene thee
הָא אוֹהֶבֶת יַיִן אָדוּם		hi ohèvèt yayin ádom Zij houdt van rode wijn

Les 26 – Vragende voornaamwoorden - 1

Het oude Hebreeuws kent geen vraagteken. In plaats daarvan gebruikte men het vragend voorzetsel (h^a), dat vast geschreven werd aan het woord waarover men vroeg. Het lijkt op het lidwoord ה ha, maar is korter. Zie 2 Samuel 18:32a, waar David naar zijn zoon Absalom vraagt:

הַשְּׁלֹם {h^asjálo}, vertaald met 'is het wel met ..'. Nog een voorbeeld: הַזֶּה {h^azèh}, Is dit?

- Voor een sjewa-klank wordt dit ה, b.v. הַמָּאֵד {ham'od}, is het veel?
- Voor een keelklank zonder qamets (lange a) wordt het ה, b.v. הָאֵתָה {ha'attáh}, bent u ...?
- Voor een keelklank met qamets (lange a) wordt het ה, b.v. הַחֲזָק {hècházáq}, is het sterk?

Keelklanken zijn de letters א, ח, ע.

Een vragende zin begint vaak met het woord אִם {im} of הֲאִם {ha'im}, dat je zou kunnen vertalen (als dat nodig is) met 'als' of 'indien'.

Vragende voornaamwoorden beginnen gewoonlijk de zin.

Wie? מִי mi vraagt naar personen.

Wat? מָה mah vraagt naar zaken.

Soms wordt dit מָה {máh}, met name voor א en ר; voor ע en נ staat er gewoonlijk מָה {mèh}.

Het kan met een koppelstreep (maqgef) worden verbonden met het volgende woord, waarbij de eerste letter (zo mogelijk) een dagesj (stip) krijgt.

Het kan worden gebruikt als uitroep: מָה Wat!

מָה גָדוֹל! mah gádol Wat groot!

מָה טוֹב! mah tov Wat goed!

מה־זֶה?	mah zèh?	Wat toch wel?; wat is dat?
מה שְׁלוֹמְךָ?	mah sjlomchá?	Hoe gaat het met u? Hoe maakt u het? (tot een man)
מה שְׁלוֹמֶךָ?	mah sjlomech?	Hoe gaat het met u? Hoe maakt u het? (tot een vrouw)

Letterlijk: 'Hoe is uw vrede?' of 'Hoe is uw welzijn?'

Vragende voornaamwoorden

אֵיךְ	ech; אֵיכָה	echáh	Hoe? <i>Echah is ook de benaming van het Bijbelboek Klaagliederen.</i>	
אֶפְשָׁר	èfsjár		Misschien, mogelijk. <i>Wordt gebruikt aan het begin van een vraag.</i>	
לָמָּה	lámáh		Waarom? <i>Met lettervoorzetsel לְ</i>	
כַּמָּה	kammáh		Hoeveel?, enige, hoe(zeer)!	
בַּמָּה	bámáh, בַּמָּה	bámèh	Waarin?	
עַד־מָה	ad máh	עד־מֶה	ad mèh	Hoe lang? (tijd)
הֲלֹא	of הֲלוֹא	h ^a lo	Toch? Immers? Nietwaar?	
לְמִי	l ^e mi		Aan wie? Voor wie?	
		אֵיפֹה	efoh	Waar?
		אֵיפֹה יֵשׁ	efoh yesj	Waar is ..., waar vind ik...?
		הֵחֵן	hechán	Waar?
		שֶׁל מִי	sjèl mi	Van wie?
		מֵתִי	mátay	Wanneer?

Woordenschat

עוֹלָם	olám (m)	Eeuwigheid (bijbels), wereld (hedendaags)
אָהַב	áhav (ww)	Liefhebben, houden van
אֲהַבָּה	ah ^a váh (v)	Liefde; ook een Israëliisch merk Dode Zee cosmetica.
אֵת	èt	<i>Aanduiding van een lijdend voorwerp; niet vertalen. Zie les 46.</i>
כָּל, כָּל	kol	Al, alle, iedere, geheel
הַכּוֹל	hakol	Alles
שְׁלוֹם	sjálom (m)	Vrede, welzijn
חֲזָק	cházáq (bn)	Sterk, krachtig
סָבָא, סָבָא, סָבָא	sáv, sáva, sabá	Grootvader, oude man
כִּמַּט	kimat (bw)	Bijna
לֹא	lo (bw)	Nee, niet, geen
כֵּן	ken (bw)	Ja, zo, oprecht, eerlijk

Opdracht 1: Geef de volledige vervoeging van het werkwoord אָהַב {áhav} Liefhebben (to love) (Daar kun je nooit genoeg van krijgen!).

Controleer jezelf met de website www.hebrew-verbs.co.il

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	אוֹהַבְתִּי ohèvèt	אוֹהַבְתִּי áhavti	אוֹהַב ohav	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לְאֹהֵב lè'èhov

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak:

Van wie is dit huis?

Wie is die vrouw?

Waar is het grote hotel?

Waar vind ik een stoel?

אָפֿשֶׁר הַיָּא בְּבֵית?

לְמִי הַסֶּפֶר הַזֶּה?

Opdracht 3: Beluister het kinderliedje Mi ohev èt hasjabat? (Wie houdt er van de Shabbat?)

www.youtube.com/watch?v=lrHffg5YoiQ , www.youtube.com/watch?v=wO_KoHTv-FM of www.youtube.com/watch?v=gp6e-9vfYes

Volg daarbij onderstaande tekst, geef de uitspraak en de vertaling.

מִי אוֹהֵב אֶת הַשַּׁבָּת

אִמָּה וְאָבָא

מִי אוֹהֵב אֶת הַשַּׁבָּת

סַבְתָּה וְסַבָּה

מִי אוֹהֵב אֶת הַשַּׁבָּת

אֲנִי, אַתָּה וְאַתָּה

כָּל הָעוֹלָם כְּמַעַט

לְמָה לֹא כָּל יוֹם שַׁבָּת

כָּל יוֹם שַׁבָּת

Bronnen: Teach Yourself Biblical Hebrew, prof. R.K. Harrison; Leerboek der Hebreeuwsche Taal, rabbijn S. Ph de Vries; Grammatica van het Bijbels Hebreeuws, Nat-Lettinga; Milon; infonu.nl. Zie ook: [Woordenlijst Les 50](#).